

پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش

دوره ۱۲، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹

ص ص: ۱۲۹-۱۱۵

اکتشاف کیفی عوامل مؤثر بر توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی شهر تهران

مجید جلالی فراهانی^۱ - محمد حیدری^۲ - مجید جاوید^{۳*} - فضائیل جاوید^۴

۱. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران ۲ و ۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه

تهران، تهران، ایران ۴. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۱۲/۲۱، تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۰۶/۱۳)

چکیده

پژوهش حاضر بر آن است تا عوامل مؤثر بر توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی تهران را کشف کند. روش تحقیق حاضر از نوع کیفی است. جامعه مورد بررسی کارشناسان تربیت بدنی مناطق ۲۲گانه شهرداری تهران بودند. نمونه مورد بررسی به صورت تصادفی و تا رسیدن داده‌ها به اشباع نظری انتخاب شد. بخشی از نمونه مورد بررسی تحلیل محتوای تحقیقات انجام پذیرفته را شامل می‌شد. برای کدگذاری از نرم‌افزار MAXQDA 11 استفاده شد. نتایج تحقیق گویه‌های هریک از عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را تبیین کرد؛ به طوری که برای عامل اقتصادی ۷ طبقه فرعی یا گویه، عامل فرهنگی ۱۴ طبقه فرعی یا گویه، و برای عامل اجتماعی ۱۱ طبقه فرعی یا گویه اکتشاف شد. با توجه به خلأ تحقیقی در بررسی این عوامل، تحقیق حاضر در این مورد بدیع و تازه است. از این رو برای شناسایی ابعاد دقیق و به منظور افزایش دقت تحقیق مستلزم تحقیقات بیشتر است.

واژه‌های کلیدی

داوطلب، نهضت داوطلبی، ورزش همگانی.

Email: javid.majid2020@gmail.com

* نویسنده مسئول: تلفن: ۰۹۱۹۰۹۰۸۹۵۷

مقاله حاضر برگرفته از طرح پژوهشی با عنوان راهکارهای چگونگی ایجاد نهضت داوطلبی در گسترش ورزش همگانی (شهرنندی) در شهر تهران است.

مقدمه

در نیم قرن گذشته، شرایط اجتماعی، سیاسی و اقتصادی جهان دستخوش تغییر و تحولات زیادی بوده است. این تحولات، فشارهای زیادی را بر افراد، سازمان‌ها و دولت‌ها وارد کرده، تا آنجا که ادامه حیات و بقای آنان را تحت‌الشعاع قرار داده است (۱). در فرایند تشکیل سازمان‌ها و جامعه منابع انسانی نقش محوری ایفا می‌کنند که بدین‌منظور می‌توان آن را از ضرورت هر رویداد دانست. بخشی از منابع انسانی را داوطلبان تشکیل می‌دهند که اغلب در کشورها به‌عنوان سازمان‌های NGO فعالیت می‌کنند و می‌توانند در پیشبرد اهداف سازمان و جامعه، مؤثر باشند (۲). از این‌رو، بسیاری از دولت‌ها به تدریج از درگیری خود در ارائه مستقیم خدمات رفاهی و اجتماعی عقب کشیده‌اند و بیشتر بر سازمان‌های غیرانتفاعی و داوطلبان متکی‌اند (۳). امروزه داوطلبی، از پایه‌های مهم توسعه اجتماعی، تحکیم دموکراسی و ارزش‌های مدنی، ترویج همبستگی، آموزش بین‌فرهنگی و شهروندی فعال، کمک به نوآوری اجتماعی و دستیابی به انسجام اقتصادی و اجتماعی است (۴). افرادی که در فعالیت‌های کمک‌رسانی بدون دریافت وجه مشارکت می‌کنند، به‌عنوان داوطلب شناخته می‌شوند تا از این طریق، شادکامی خود و دیگران و همچنین جامعه‌ای را که در آن زندگی می‌کنند، ارتقا دهند (۵). داوطلبان افرادی هستند که بدون دریافت دستمزد و بدون اجبار، به دیگران یاری می‌رسانند. کار داوطلبانه، شکلی از عمل فرااجتماعی است که داوطلبان فعالانه و بدون اجبار در جست‌وجوی فرصت‌هایی هستند تا به افراد نیازمند، کمک‌های غیرمالی ارائه دهند (۶). داوطلبان مجموعه متفاوتی از موضوعات را به‌وجود می‌آورند که اساساً حقوق یا دستمزد نمی‌تواند به‌عنوان انگیزه‌ای برای جذب یا کنترل آنها باشد؛ در نتیجه، انگیزه‌های آنها برای کار کردن در سازمان متفاوت است که در هر فرد با

توجه به روحیات، خانواده، شرایط زندگی و محیط متفاوت است (۷). نهضت داوطلبی و خدمت‌رسانی به جامعه از پدیده‌های دنیای معاصر است که ریشه در سنت‌های اجتماعی مردم سراسر جهان دارد. رواج نهضت داوطلبی سبب کاهش استفاده از کارمندان و کارگران رسمی شده و امکان صرف منابع بیشتری برای آماده‌سازی، به‌کارگیری و نگهداری منابع انسانی به‌وجود آورده است. فعالیت‌های داوطلبی، مزایای متقابلی برای داوطلب و سازمان یا جامعه دارد که از آن جمله می‌توان به مزایای اجتماعی، شخصیتی، اقتصادی و سیاسی اشاره کرد (۵).

افراد داوطلب بخش مهمی از منابع انسانی بسیاری از سازمان‌های ورزشی تفریحی جهان را نیز تشکیل می‌دهند. امروزه ورزش در کشورهای پیشرفته جهان بر داوطلب‌گرایی متمرکز است که توسط افراد زیادی از داوطلبان هدایت و به پیش برده می‌شود (۸). صنعت ورزش مهم‌ترین بخش داوطلبی است و حجم زیادی از فعالیت‌های ورزشی این سازمان‌های ورزشی بر دوش داوطلبان است (۱). نیروهای داوطلب مجموعه بسیار مهمی از منابع انسانی برای سازمان‌های ورزشی، به‌خصوص سازمان‌های ورزشی تفریحی به‌شمار می‌آیند (۹). نیروهای داوطلب از ارکان اصلی خدمات‌رسان در سازمان‌های ورزشی محسوب می‌شوند و نقش عمده‌ای در موفقیت بسیاری از مسابقات و رویدادهای ورزشی ایفا می‌کنند (۱۰). به‌کارگیری داوطلبان مزایای اقتصادی زیادی برای سازمان‌های ورزشی به‌دنبال دارد، به‌طوری‌که در برخی کشورها ارزش اقتصادی بخش داوطلب را بین ۷ تا ۱۴ درصد تولید ناخالص داخلی تخمین زده‌اند (۱۱). گسترش نیروی کاری به‌صورت داوطلبانه در عرصه‌های مختلف، توجه افرادی را که در این زمینه مشغول تحقیق و فعالیت‌اند، به خود معطوف کرده است و سبب شده تا آنها به بررسی و ارزیابی مکرر فرایندها و ابعاد مختلف فعالیت‌های داوطلبانه بپردازند.

در دهه‌های اخیر، به دلیل تنوع گسترده محیط‌های کاری، مدیریت مؤثر سازمان‌ها و منابع انسانی با چالش‌های فراوانی روبه‌رو شده است. در نتیجه این محیط متنوع به افرادی نیاز دارد که به فرهنگ‌های مختلف آشنا باشند و بتوانند با افراد در فرهنگ‌های دیگر ارتباط خوبی برقرار کنند. بسیاری از سازمان‌های قرن بیست و یکم چندفرهنگی‌اند (۱۷) و به‌طور چشمگیری در تعاملات میان مجموعه‌های مختلفی از فرهنگ‌ها و دیدگاه‌ها بیشتر درگیر می‌شوند. بنابراین افراد باید چگونگی تعامل با افرادی را که از زمینه‌های فرهنگی متفاوت می‌آیند، به‌طور مؤثر یاد بگیرند. در محیط‌های کاری متنوع قرن حاضر لازم است استرس ناشی از شوک فرهنگی و اختلالات و پیامدهای ناشی از تعارضات فرهنگی به‌نحو مطلوب اداره شود. برای این منظور به سازگاری و تعدیل مؤثر فرهنگ‌ها نیاز است (۱۸). در ادبیات تحقیقی نگاه سازگاری نسبت به داوطلبی در جوامع توسعه‌یافته معاصر وجود دارد که آن را تحت فشار قرار می‌دهد و بر سطوح مختلف داوطلبان تأثیر می‌گذارد (۱۹). این عوامل شامل الگوهای اجتماعی-جمعیت‌شناختی گسترده مانند پیر شدن جمعیت، افزایش نابرابری‌های اجتماعی، اختلال ازدواج و پیوندهای خانوادگی، کاهش در پیوندهای مذهبی، فرمانبرداری و تکه‌تکه شدن زندگی اجتماع سنتی و الگوهای تعاملی، عوامل مرتبط به زمان استفاده و کار مانند تغییرات مشارکت نیرو و ترکیب کار، تصور فشرده‌گی زمان و نگاه کردن زیاد به تلویزیون، فشارهای بر درآمد خانواده‌های و تمرکز بر مصرف‌گرایی و مادی‌گرایی نیز به‌نظر می‌رسد داوطلبی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ابعاد قانونی، مسئولیت‌ها، ساختاری سازمانی، سیاست دولت و تأمین منابع مالی از عوامل اثرگذار بر داوطلبی در ورزش هستند (۲۰).

در تعریف داوطلبی از ای بی اس^۱ (۲۰۰۴) به تفاوت در محدوده‌های خدمات، غیررسمی بودن و کار بدون چشم‌داشت، اشاره شده است (۱۲). ویلسون^۲ (۲۰۰۰) نیز داوطلبی را به‌عنوان فعالیتی برای کمک به دیگران بدون توقع و کاملاً آزادانه تعریف کرد (۱۳). گراهام کاسکلی^۳ و همکاران (۲۰۰۶)، مدیریت صحیح و فهم دقیق از کارهای داوطلبان در ورزش را از اصول ابتدایی حمایت و پرورش این افراد و گروه‌های باارزش دانست (۱۴). ارتقای سطح شهروندی و تعهد به قوانین اجتماعی، از مزایای فعالیت‌های داوطلبی است.

ورزش‌آکنده از تعاملات و فرایندهای اجتماعی است که آنها را در حیطه جامعه‌شناسی ورزش قرار می‌دهیم. عوامل فرهنگی، ساختاری وضعیتی بر ورزش و تجربه‌های ورزشی افراد فعال در این حوزه، تأثیر می‌گذارد (۱۵). در واقع ورزش نهادی است اجتماعی که می‌تواند شیوه زندگی بیشتر مردم را تحت تأثیر قرار دهد (۱۶). مونگر^۴ (۲۰۰۵) به این نکته اذعان دارد که پدیده داوطلبی علاوه بر ارتقای سطح اقتصادی، به بالا بردن سطح ارزش‌های اجتماعی نیز منجر می‌شود. اویسترلی^۵ و همکاران (۲۰۰۴) نهضت داوطلبی را از بزرگ‌ترین رویدادها برای توسعه اجتماع و مدنیت می‌دانند، زیرا مسئولیت‌پذیری و احترام به اصول شهری را در جامعه توسعه می‌بخشد.

همچنین داوطلبی می‌تواند بلوغ نوجوانان را تسهیل کند، چنانکه پوزی و مارتا^۶ (۲۰۰۶) به این نتیجه رسیدند که در داوطلبی جوانان با موقعیت‌های مختلف اجتماعی و نیز افراد متفاوت روبه‌رو می‌شوند و آنان در این زمینه می‌توانند تجربیات گرانبهایی به‌دست آورند، که در آینده آنان در اجتماع مفید است.

4. monger
5. Oesterle
6. Puzzi & Mart

1. ABS(Australian Bureau of Statistics)
2. Wilson
3. Cuskelly

متوسط یک فرد داوطلب در کار داوطلبانه خودش هر هفته ۲ تا ۴ ساعت وقت می‌گذارد. براساس این اطلاعات چنانچه حداقل دستمزد برای هر ساعت کاری ۴ دلار محاسبه شود، ارزش کلی کار داوطلبانه در سال ۱۹۹۶ این کشور برابر با ۱۱۸ بلیون دلار است که برحسب ۲۰٪ سهم کار داوطلبی در ورزش ۲۳ بلیون دلار آن مربوط به ارزش کار داوطلبانه در ورزش (با نرخ ۲۰٪ در ورزش) است (۲۱).

ایرون مونگر^۱ (۲۰۰۰) اعلام کرد که داوطلبان استرالیا تقریباً ۲/۱ میلیون ساعت معادل ۴۲ میلیون دلار در هر سال خدمت‌رسانی می‌کنند. در انگلیس ۱/۵ میلیون نفر به‌طور متوسط ۲/۵ ساعت در هفته کار داوطلبانه در ورزش انجام می‌دهند (۲۲). فلچر و میجر^۲ (۲۰۰۴) با استفاده از ابزار موجود در مطالعه کلاری و همکاران (۱۹۹۸)، انگیزه‌های ۴۹ دانشجوی رشته‌های علوم پزشکی را در فعالیت‌های داوطلبانه بررسی کردند و نشان دادند که اگرچه اولویت ابعاد انگیزشی در زنان و مردان یکسان بود (ارزش‌ها، شناخت، پیشرفت، اجتماعی، شغلی و حمایتی)، زنان در تمامی عوامل انگیزشی میانگین بالاتری نسبت به مردان داشتند (۲۳). برنز^۳ و همکاران (۲۰۰۵) در مطالعه خود در ۵ دانشگاه و بر روی ۴۸۲ داوطلب نشان دادند که انگیزه‌های داوطلبان دانشجو در دانشگاه‌های مختلف ایالات متحده آمریکا با یکدیگر متفاوت است (۲۴). گراهام^۴ (۲۰۰۶) نیز با استفاده از ابزار مذکور به بررسی انگیزه‌های ۸۸ داوطلب فعال در زمینه خدمات اجتماعی پرداخت. مهم‌ترین عوامل انگیزش این داوطلبان به ترتیب ارزش‌ها، شناخت، پیشرفت، اجتماعی، حمایتی و شغلی مشخص شد.

مطالعات در این زمینه نشان می‌دهد که ورزش و تفریحات، از وسیع‌ترین حیطه‌های داوطلبی را تشکیل می‌دهد (۲۵). کولمن^۵ (۲۰۰۲) بیان کرد که با توجه به

با بررسی نظام داوطلبی در انگلستان مشاهده می‌شود که مؤسسات متعدد داوطلبی در سطح ملی وجود دارند که به‌صورت گسترده خدمات جذب و معرفی داوطلبان را به سایر بخش‌های اجتماعی انجام می‌دهند. این مؤسسات علاوه بر این، خدمات پژوهشی در حیطه داوطلبی و برگزاری دوره‌های مدیریتی داوطلبی را برگزار می‌کنند. دوره‌های فرایندهای جذب، شیوه‌های انگیزه‌دهی به داوطلبان، مدیریت داوطلبان در رویدادهای بزرگ، ارزیابی داوطلبان و تربیت مدیر هماهنگ‌کننده داوطلبان از جمله این دوره‌هاست. از جمله بزرگ‌ترین این مؤسسات داوطلبی ورزش انگلستان است (۲۰). همچنین در اسکاتلند، در سطح ملی سازمان ورزش اسکاتلند و سازمان توسعه داوطلبی اسکاتلند در بخش داوطلبی ورزش این کشور فعال‌اند و همکاری می‌کنند. پایگاه توسعه داوطلبی اسکاتلند برنامه‌های آموزشی و دوره‌های کوتاه و بلندمدت مختلف را برای آموزش داوطلبان و مدیران داوطلبی فراهم می‌آورد و دولت اسکاتلند ۳۲۵۰۰۰ پوند در سال ۲۰۱۳/۲۰۱۲ برای داوطلبی ورزش هزینه کرده است (۱۳). در استرالیا نیز بیش از ۵ میلیون نفر در سال ۲۰۱۱ حدود ۷۳۰ میلیون ساعت کار داوطلبانه انجام داده‌اند که حدود ۱۵ میلیارد دلار به اقتصاد این کشور کمک کرده است.

در نیوزلند میانگین سهم ساعتی داوطلبان ۲۱۵ ساعت در سال و ۴ یا ۵ ساعت در هفته است. از این‌رو در این کشور سهم داوطلبان ورزشی ۵۸۳/۸ میلیون دلار است و سهم نیروهای داوطلب بر درآمد ناخالص ملی برابر با ۰.۶٪ است. از ۱۰۸ عضو کمیته ملی المپیک رومانی ۹۸ نفر و از ۲۵ عضو کمیته اجرایی آن ۲۳ نفر داوطلب هستند. بنابر گزارش آماری سال ۱۹۹۶ آمریکا نرخ برآوردشده داوطلبی ۱۲۷ میلیون نفر (مردان ۴۵ درصد و زنان ۵۲ درصد) بود. به‌طور

4. Graham
5. Coleman

1. Ironmonger
2. Fletcher & Major
3. Burns

حضور داوطلبان در ورزش همگانی شناسایی شوند. تحقیق حاضر درصدد بررسی این عوامل است.

روش‌شناسی تحقیق

روش تحقیق پژوهش حاضر از نوع کیفی است. در این مقاله، داده‌های کیفی براساس راهبرد پژوهش (از طریق مصاحبه و تحلیل محتوای اسناد پژوهشی)، به‌دست آمد. هسیه و شانون^۴ (۲۰۰۵) بیان می‌کنند که تحلیل محتوای کیفی، روش تحقیقی برای تفسیر ذهنی محتوای داده‌های متن از طریق دسته‌بندی نظام‌مند کدگذاری و شناخت موضوع‌ها و الگوهای آنهاست. تحلیل محتوای کیفی، روشی برای کاهش داده‌ها و حس گرفتن با آنها به‌منظور استخراج معنی از آنهاست. این روش معمولاً برای تحلیل گروه وسیعی از داده‌های متنی شامل یادداشت‌های مصاحبه‌ها، مشاهدات ثبت‌شده، حکایت‌ها، پاسخ‌های سؤالات پرسشنامه باز، گفت‌وگوها، رایانامه‌ها و رسانه‌ها همانند نقاشی‌ها، عکس‌ها و فیلم است. از این‌رو داده‌های گردآوری‌شده از طریق مصاحبه و تحلیل محتوای اسناد، با استفاده از کدگذاری باز، به‌منظور ساخت پرسشنامه کشف شد. در این بخش برای کدگذاری از نرم‌افزار MAXQDA11 و نیز کدگذاری دستی استفاده شد (نحوه صحیح کدگذاری و میزان فراوانی کدهای استنتاج‌شده به‌تفصیل در بخش نتایج و یافته‌های تحقیق گزارش خواهد شد).

جامعه آماری این تحقیق را در مرحله اول تحقیق یعنی بخش تحقیق کیفی و انجام مصاحبه‌ها، مدیران و کارشناس ورزش شهرداری تهران تشکیل داده بودند. این مصاحبه‌ها تا رسیدن داده‌ها به اشباع نظری انجام پذیرفت. همچنین در این بخش از اسناد کتابخانه‌ای (شامل طرح‌ها، مقالات و

اهمیت داوطلبان در حیطة ورزش و تفریحات، باید در خط‌مشی سازمان‌ها و حاکمیت، بر چگونگی استفاده از داوطلبان تأکید بیشتری صورت گیرد. برای دستیابی به این منظور، آگاهی از انگیزه‌های افراد داوطلب در این حیطة، سبب افزایش مشارکت و حضور بیشتر داوطلبان و افزایش کارایی سازمان‌های فعال در این بخش‌ها می‌شود. در یکی از اولین مطالعات انجام‌گرفته در این زمینه، کی و مانل^۱ (۱۹۹۰) به بررسی انگیزه‌های ۱۲۰۵ داوطلب چینی و ایتالیایی در حیطة تفریحات پرداختند. نتایج نشان داد که تفاوت‌های فرهنگی بر انگیزه‌های داوطلبان اثرگذار است. کرامپتون^۲ (۱۹۹۹) در کتاب خود با عنوان شناسایی و یافتن منابع پارک‌ها و تفریحات انگیزه‌های داوطلبان برای فعالیت در پارک‌ها و مراکز تفریحی را نوع‌دوستی و فواید آن (نوع‌دوستی) می‌داند. او معتقد است که فقط در نظر گرفتن نوع‌دوستی به‌عنوان انگیزه‌های داوطلبان، توجیهی بسیار ساده و ناکامل برای مشارکت این افراد است. داوطلبان علاوه‌بر داشتن انگیزه کمک به دیگران، در پی منافع برای خود نیز هستند. او این منافع را تمایل برای داشتن تعامل اجتماعی، مقام، رشد فردی و خودشناسی و پیشرفت معرفی می‌کند. دورچ^۳ و همکاران (۲۰۰۲) انگیزه‌های داوطلبان ورزشی کانادا را کمک به جامعه، کمک به دیگران، تعامل اجتماعی، بازشناسی، هنجارهای اجتماعی، تفریح، پیشرفت شغلی و وظیفه معرفی کردند (۲۶).

به‌طور کلی، می‌توان با بررسی مبانی نظری به این نتیجه دست یافت که عوامل مؤثر در توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی مطابق فرهنگ هر کشور، وضعیت اجتماعی و اقتصادی موجود متفاوت است. از این‌رو باید گفت به‌منظور تصمیم‌گیری در این خصوص باید این عوامل در زمینه

3. Dorsch
4. Hsieh & Shannon

1. Kay & Mannell
2. Crompton

سؤالات اضافی در حوزه عوامل (مؤثر اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی) بر توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی شهر تهران طرح شد.

نتایج و یافته‌ها

اولین موردی که در مصاحبه‌ها مورد سؤال قرار گرفت، نقش عوامل اقتصادی در توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی بود. کدگذاری گویه‌های این عامل در جدول ۱ آمده است. این عامل شامل ۷ گویه است.

پرسشنامه‌های پژوهشی) از طریق تحلیل محتوا به منظور ساخت پرسشنامه اکتشافی استفاده شد. نمونه آماری در مرحله اول تحقیق، یعنی بخش تحقیق کیفی شامل مدیران و کارشناسان تربیت بدنی مناطق مختلف شهرداری شامل ۱۲ نفر می‌شد. روش نمونه‌گیری به صورت سرشماری و کاملاً تصادفی و تا رسیدن داده‌های تحقیق به اشباع نظری انجام پذیرفت. به منظور اکتشاف و ساخت پرسشنامه از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. از این رو سؤالاتی به صورت آزاد طراحی شده و اکتشاف عمیق از طریق طرح

جدول ۱. کدهای مربوط به عامل اقتصادی در توسعه نهضت داوطلبی ورزش همگانی شهر تهران

منبع کد	طبقه عامل اکتشاف شده
A1,A4,A5,A6,A8,A9,B2,B3,B5,B6	در اختیار قرار دادن اماکن مختلف شهرداری به فعالیت داوطلبانه
A1,A3,A4,A5,A9,A10,B1,B2,B3	اعتبارات کافی به منظور انجام فعالیت‌هایی جهت تبلیغ، توسعه و ...
A2,A3,A5,A6,A8,B3,B4,B5	دادن امتیازاتی مانند هدیه، مجوز برخی فعالیت‌ها، و ...
A1,A2,A4,A7,A9,B2,B3,B4,B6	نقش دولت در دادن اعتبارات و امتیازات خاص
A3,A5,A9,A10,B3,	عوامل اقتصادی و مالی به عنوان یک پشتوانه
A4,A6,A8,A9,B2,B5	وضعیت اقتصادی داوطلبان
A1,A5,,A7,A10,B1,B2,B6	سیستم‌های نظارتی به منظور ارزیابی سود و بازگشت سرمایه حاصل از داوطلبی

داوطلبی شهر تهران به تفصیل در جدول آمده است. این عامل دارای ۱۴ گویه است.

جدول ۲ نتایج کیفی حاصل از مصاحبه را نشان می‌دهد. گویه‌های اکتشاف‌شده عامل فرهنگی در توسعه

جدول ۲. کدهای مربوط به عامل فرهنگی در توسعه نهضت داوطلبی ورزش همگانی شهر تهران

منبع کد	طبقه عامل اکتشاف شده
A3,A4,A7,A9,B3,B6	تأکید بر ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی
A1,A5,A8,A10,B1,B4,B6	تأکید بر فرهنگ اصیل ایرانی در انجام فعالیت خیرخواهانه
A2,A4,A7,A9,A10	تأکید بر مذهب بر انجام فعالیت خیرخواهانه
A3,A5,A6,B2,B4,B5	تأکید بر هویت ملی
A1,A3,A4,A8,B1,B2,B4,B6	ساخت و تبلیغ ارزش‌هایی مانند تهییج اجتماعی، خیرخواهی و عام‌گرایی
A1,A3,A4,A5,A6,A7,A8,A9,A10,B3,B5	ترویج اخلاقیات از طریق جامعه ورزش کشور
A1,A3,A5,A7,A8,A9,A10,B2,B6	حمایت و برآورده کردن خواسته‌های داوطلبان
A1,A2,A3,A4,A6,A7,A8,A9,A10,B4,B5,B6	برگزاری کلاس آموزشی و فرهنگ‌سازی کار داوطلبی
A1,A2,A3,A4,A5,A7,A10,B1,B3,B4	تبلیغات، نصب بنر، فیلم
A1,A2,A3,A4,A5,A6,A7,A8,A9,A10,B2,B3,B4	رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی (داشتن برنامه مجزا برای ورزش همگانی و داوطلبی)
A2,A4,A7,A8,B1,B3,B5,B6	نقش قهرمانان ورزشی در توسعه داوطلبی
A3,A5,A8,A9,B1,B2,B4	تشکیل کمپین‌هایی با عنوان خانواده‌های ورزش همگانی
A3,A4,A5,A7,A8,B5,B6	تشکیل لیدرهای داوطلبی ورزشی
A1,A2,A3,A4,A5,A6,A7,A8,A9,A10,B4,B6	برگزاری فعالیت‌هایی مانند کارگاه‌ها و همایش‌ها برای داوطلبان

کفایت لازم را دارد و می‌توان آنها را به‌عنوان عوامل مؤثر در توسعه نهضت داوطلبی ورزش همگانی شهر تهران در نظر گرفت.

برای تبیین کیفی گویه‌های مورد بررسی در تحقیق باید به بررسی و تحلیل کفایت و اشباع نظری داده پرداخت. در جدول ۴ فراوانی گویه‌ها مربوط به عوامل مورد بررسی ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد که گویه‌های مستخرج

جدول ۳. کدهای مربوط به عامل اجتماعی در توسعه نهضت داوطلبی ورزش همگانی شهر تهران

منبع کد	طبقه عامل اکتشاف شده
A4,A6,A8,A9,A10, A1,A2,A5,A7,A8,A10, A1,A3,A4,A7,A9,B3,B4,B6 A2,A3,A5,A8,A10 A3,A4,A6,B3, A1,A2,A4,A5,A7,A9,A10,B2,B3,B6 A4,A6,A8,B4,B5 A1,A2,A3,A4,A5,A6,A8 A1,A2,A3,A4,A5,A7,A8,A9,A10 A2,A4,A5,A6,A10,B3	کمپین‌های اجتماعی جهت داوطلبی در ورزش همگانی امنیت اجتماعی در مکان‌هایی که ورزش همگانی انجام می‌گیرد افزایش و درگیری تعاملات اجتماعی سازنده مشارکت‌کنندگان ساخت هنجارهای اجتماعی (مانند اعتماد، آگاهی و...) فعالیت‌های آزادانه، آگاهانه و هدفمند مدیریت فضایی شهر و طراحی فضاهای اجتماعی در خلال فعالیت‌های ورزشی ارتباط اجتماعی بین گروه‌ها مختلف اجتماعی (مانند گروه‌های قومی، مذهبی و...) حضور تشکل‌های اجتماعی (مانند نیروهای داوطلب سایر زمینه‌ها و سایر ارگان‌ها) استفاده از پتانسیل ورزش همگانی برای کاهش محرومیت‌های اجتماعی آموزش صحیح مباحث شهروندی و نظام شهری

جدول ۴. جدول فراوانی گویه‌های مستخرج از بخش کیفی تحقیق

فراوانی	طبقه و گویه مربوط	عامل
۱۰	۱	اقتصادی
۹	۲	
۸	۳	
۹	۴	
۵	۵	
۶	۶	
۷	۷	
۶	۱	فرهنگی
۷	۲	
۵	۳	
۶	۴	
۸	۵	
۱۱	۶	
۹	۷	
۱۲	۸	اجتماعی
۱۰	۹	
۱۳	۱۰	
۸	۱۱	
۷	۱۲	
۷	۱۳	
۱۲	۱۴	
۵	۱	اجتماعی
۶	۲	
۷	۳	
۵	۴	
۴	۵	
۱۰	۶	
۵	۷	
۵	۸	

۷	۹
۶	۱۱

انجام‌گرفته در این زمینه، مشوق‌ها و پاداش‌های مالی و اقتصادی را از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در توسعه نهضت داوطلبی عنوان کرده‌اند (۳۰). در بین عواملی که بیشتر در مصاحبه مقدماتی توسط مدیران و کارشناسان ورزش شهرداری تأکید شده بود، عامل در اختیار قرار دادن اماکن مختلف شهرداری به فعالیت داوطلبانه بود. شهرداری تهران اماکن فرهنگی و ورزشی زیادی در سطح کلانشهر تهران دارد. در اختیار قرار دادن و اختصاص زمانی برای افرادی که داوطلبانه در امور ورزش شهرداری مشارکت می‌کنند، می‌تواند انگیزه آنها را برای انجام کار داوطلبانه افزایش دهد و افزایش طول مدت ماندگاری در امور داوطلبانه سازمان را در پی داشته باشد. اختصاص بودجه‌ای برای امور تبلیغات، سمینارها و همایش‌ها، راه‌اندازی پایگاه‌هایی برای جذب داوطلبان و بارگذاری اطلاعات آنها، می‌تواند در توسعه نهضت داوطلبی نقش بسزایی داشته باشد. نقش دولت در دادن اعتبارات و امتیازات خاص، تخصیص بودجه و اعتبارات کافی برای انجام فعالیت‌هایی به‌منظور تبلیغ و توسعه نهضت داوطلبی، دادن امتیازاتی (مانند هدیه، مجوز برخی فعالیت‌ها و...)، تدوین آیین‌نامه‌ها و مقررات حمایتی از داوطلبی، وضعیت اقتصادی داوطلبان و پشتوانه اقتصادی و مالی از داوطلب و سیستم‌های نظارتی به‌منظور ارزیابی سود و بازگشت سرمایه حاصل از داوطلبی از دیگر مواردی بود که توسط مدیران و کارشناسان ورزش شهرداری به‌عنوان عوامل اقتصادی توسعه نهضت داوطلبی مورد تأکید قرار گرفتند.

با توجه به مطالب ذکر شده بیشتر عوامل اقتصادی مهم در زمینه توسعه نهضت داوطلبی می‌تواند با سیاست‌گذاری تشویقی مناسب از طرف نهادهای ذی‌ربط حل شود و توسعه یابد. از آنجا که سیاست‌گذاری در حوزه اختیارات و

به‌طور کلی باید گفت نتایج حاصل از کدگذاری مصاحبه‌ها و تحلیل محتوا برای عامل اقتصادی ۷ طبقه فرعی یا گویه، عامل فرهنگی ۱۴ طبقه فرعی یا گویه و برای عامل اجتماعی ۱۰ طبقه فرعی یا گویه کشف شد.

بحث و نتیجه‌گیری

منابع انسانی ارزشمندترین سرمایه هر سازمانی است، زیرا انسان محور اصلی تحول در سازمان‌هاست. تحقیق حاضر به‌صورت کیفی و با انجام مصاحبه ساختارنیافته و تحلیل محتوای منابع موجود انجام پذیرفت. نتایج حاصل از کدگذاری مصاحبه‌ها و تحلیل محتوا برای عامل اقتصادی ۷ طبقه فرعی، عامل فرهنگی ۱۴ طبقه فرعی و برای عامل اجتماعی ۱۰ طبقه فرعی بود. در این زمینه موسیک و ویلیام (۲۰۰۸) در تحقیق خود عوامل تأثیرگذار در داوطلبی را به عوامل ساختاری و ارزش‌های فرهنگی تقسیم می‌کنند. عوامل ساختاری شامل سیستم‌های سیاسی و تجربه با دموکراسی، وضعیت رفاه، سطح اقتصادی، نابرابری درآمد و سن و ساختار نژادی جامعه است. ارزش‌های فرهنگی نیز سطح فردگرایی، مذهب و اعتماد در کشور را شامل می‌شود (۲۷). در این زمینه چلادوری (۱۹۹۹) نیز در تحقیق خود عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را در حضور و مشارکت داوطلبان در عرصه ورزش مؤثر می‌داند (۲۸). ویکر و هالمن (۲۰۱۳) در پژوهش خود عوامل جمعیت‌شناختی، اجتماعی، اقتصادی و زمان را عوامل اثرگذار در تصمیم‌گیری برای داوطلب شدن می‌دانند (۲۹). در این تحقیق یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی، عوامل اقتصادی بود. هرچند در تعریف داوطلبی به انجام کار داوطلبانه و بدون دریافت هر نوع پاداش یا هزینه تأکید شده، ولی اغلب مطالعات

مشارکت می‌کنند. مشارکت در امور داوطلبانه هلال احمر، مشارکت در اردوهای جهاد سازندگی و مشارکت در برگزاری رویدادهای مختلف ورزشی، نمونه‌ای از این مشارکت داوطلبانه و فرهنگ آن نزد ایرانیان است. از اولین مطالعات انجام گرفته در این زمینه که به عوامل فرهنگی در توسعه نهضت داوطلبی تأکید کرده، تحقیق کی و مانل (۱۹۹۰) است. وی در تحقیق خود به بررسی انگیزه‌های داوطلبان در حیطه تفریحات پرداخت و نشان داد که تفاوت‌های فرهنگی بر انگیزه‌های داوطلبان اثرگذار است (۳۲).

سازمان‌هایی که ماهیت وجودیشان ناشی از حضور مردم و شرکت آنها در فعالیت‌هایشان است، برای بقا و دوام خویش باید به معرفی بهتر و بیشتر اهداف، برنامه‌ها و عملکرد سازمان بپردازند (۳۳). معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری و سازمان ورزش شهرداری نیز به همین منظور می‌بایست از هر فرصتی برای اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی مردم از فعالیت‌های داوطلبانه استفاده کند. براساس یافته‌های پژوهش تأکید بر ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی از عوامل مهم توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی بود. این یافته با یافته‌های تحقیق کیم و همکاران (۲۰۱۸) و موسیک و ویلیام، (۲۰۰۸) که عامل ارزش‌ها را مهم‌ترین عامل برای داوطلبی می‌دانند، همسوست (۳۴،۲۷) و با یافته تحقیق محرمزاده و همکاران (۱۳۸۸) که عامل ارزش را کم‌اهمیت‌ترین عامل در توسعه داوطلبی می‌دانند، مغایر است (۳۵). از دیدگاه کلاری و همکاران (۱۹۹۸)، ارزش‌ها مهم‌ترین عاملی هستند که باعث انگیزش افراد به فعالیت‌های داوطلبانه می‌شوند، زیرا داوطلبی فرصتی ایجاد می‌کند تا ارزش‌های نوع‌دوستانه و بشردوستانه به نمایش گذاشته شود (۳۶). این عامل انگیزشی در کسانی که از شاد کردن دیگران لذت می‌برند، افراد علاقه‌مند به کمک کردن

فعالیت‌های نهادهای کلان کشور یعنی دولت و مجلس و سایر نهادهای مربوط است، وضع قوانین مربوط به حقوق داوطلبی و حمایت از فعالیت‌های داوطلبانه در مراجع قانون‌گذاری، اتخاذ دستورالعمل‌هایی به‌منظور پشتیبانی مالی داوطلبان با مسائلی همچون کاهش هزینه و تخفیف برای داوطلبان به توسعه نهضت داوطلبی کمک می‌کند. در این خصوص شهرداری‌ها و نهادهای ورزشی می‌توانند با دادن کارت‌های داوطلبی به داوطلبان به‌منظور استفاده از مزایای مختلف مانند تخفیف استفاده از اماکن مختلف، اختصاص بلیت‌های رایگان سایر مراکز ورزشی، معاف از مالیات کردن و مجوز برخی فعالیت‌های دیگر یا دادن هدایایی در مناسبت‌های مختلف به توسعه این نهضت کمک کنند.

از منظر جامعه‌شناسان فرهنگ ورزش خرده‌فرهنگی است که تسامح فرهنگ ورزش خوانده می‌شود. این فرهنگ شامل باورها، ارزش‌ها، هنجارها، عادات و ساخته‌های انسان اجتماعی مربوط به ورزش است. خرده‌فرهنگ‌ها با فرهنگ جامعه در تعامل اند. از این‌رو فرهنگ ورزش هم از فرهنگ جامعه تأثیر می‌پذیرد و هم بر آن تأثیر می‌گذارد (۳۱). بنابراین داوطلبان شرکت‌کننده در ورزش همگانی دارای باورها، ارزش‌ها و هنجارها و به‌عبارت دیگر خرده‌فرهنگ‌های ویژه هستند که هم از فرهنگ جامعه تأثیر می‌پذیرند و هم بر آن تأثیر می‌گذارند. برای توسعه هر زمینه‌ای ابتدا باید فرهنگ‌سازی آن صورت گیرد. نهضت داوطلبی نیز از این قانون مستثنا نیست. در بسیاری از کشورهای پیشرو در این زمینه با فرهنگ‌سازی مناسب، انجام کارهای داوطلبانه جزئی از امور و سبک زندگی افراد می‌شود. در فرهنگ و دین مردمان سرزمین ایران نیز همواره به داوطلبی و انجام کارهای عام‌المنفعه تأکید شده و در جاهایی که مردم نیاز ببینند، به‌عنوان داوطلب

و هومس^۳ (۲۰۰۹) نیز در مطالعه خود پنج عامل اثرگذار در داوطلبی را شناسایی کردند که یکی از این عوامل عامل هویت بود (۴۱).

از دیگر عوامل مهم در توسعه نهضت داوطلبی برگزاری کلاس آموزشی و فرهنگ‌سازی کار داوطلبی بود. ملائی (۱۳۸۹) آموزش افراد را از عوامل مهم افزایش مشارکت داوطلبان می‌داند (۴۲). شریفی‌فر و همکاران (۲۰۱۱) نیز در تحقیقی ارائه دوره‌های آموزشی مناسب توسط مدیران اجرایی رویدادها برای داوطلبان را در توسعه نهضت داوطلبی مؤثر می‌دانند (۴۳). بیشتر عوامل فرهنگی مهم در توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی به بحث فرهنگ‌سازی برمی‌گردد. ساخت و تبلیغ ارزش‌ها، نصب بنر، فیلم، برگزاری کلاس‌های آموزشی، همایش‌ها و سمینارها و...، همه این عوامل راه‌هایی به‌منظور فرهنگ‌سازی داوطلبی در ورزش به‌شمار می‌روند. یکی از ابزارهای فرهنگ‌سازی داوطلبی رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی نوین هستند. بیشتر تحقیقات انجام‌گرفته در زمینه موانع جذب نیروهای داوطلب، مثل تحقیق نوروزی (۱۳۹۵) درباره موانع داوطلبی در هیأت‌های ورزشی و نجف‌آقایی (۱۳۹۳) درباره شناسایی و اولویت‌بندی موانع جذب داوطلب ورزشی در آموزش و پرورش، مهم‌ترین مانع جذب نیروهای داوطلب را موانع ارتباطی و اطلاعاتی عنوان کرده‌اند (۴۵،۴۴). رسانه‌ها با تبلیغات و قدرت نفوذ خود سبب تأثیرگذاری و جلب توجه مخاطبان و داوطلبان بالقوه برای کمک به اجرای برنامه‌های ورزشی شهرداری خواهند شد. برای این منظور می‌توان با معرفی زمینه‌های داوطلب در ورزش شهروند، معرفی داوطلبان فعال در رسانه‌ها، به‌منظور تشویق سایرین و ایجاد رقابت در افراد به‌منظور همکاری، تبلیغات و اطلاع‌رسانی در رویدادهای ورزشی و

به دیگران، آنهایی که احساس می‌کنند مورد نیازند و کسانی که داوطلبی را حرکت بشردوستانه تلقی می‌کنند، قوی‌تر است (۳۷).

از عوامل فرهنگی مهم دیگر در توسعه نهضت داوطلبی تأکید بر فرهنگ اصیل ایرانی و دین و مذهب بر انجام فعالیت‌های خیرخواهانه بود. در این زمینه نتایج پژوهش محرم‌زاده و افروزه (۱۳۸۷) نشان داد که مذهب با عامل حمایت از خانواده در داوطلبی ارتباط معنادار دارد که می‌تواند به‌دلیل اعتقاد خاص ایرانیان مسلمان باشد که اسلام افراد را همواره به حمایت از خانواده تشویق می‌کند (۳۵). در دین مبین اسلام همواره به کمک به دیگران و دستگیری از افراد نیازمند تأکید زیادی شده است. از جمله می‌توان به آیه ۴ سوره مائده «تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَ التَّقْوَى» (در نیکوکاری و تقوا به یکدیگر کمک کنید) اشاره کرد (۳۸). در این زمینه می‌توان با استفاده از احادیث، روایات و دستوره‌های مذهبی در خصوص کمک به دیگران و کارهای داوطلبانه و... در برنامه‌های فرهنگی و تبلیغاتی برای جذب داوطلبان کمک کرد.

تأکید بر هویت ملی از عوامل تأثیرگذار فرهنگی برای توسعه نهضت داوطلبی بود. کریستیانسن^۱ و همکاران (۲۰۱۵) در مطالعه خود، داوطلبی را عامل ایجاد هویت جمعی، حفظ و تقویت هویت جامعه و همبستگی اجتماعی بیشتر می‌دانند (۳۹). چان^۲ (۲۰۰۳) در تحقیقی با بررسی انگیزه‌های داوطلبان شرکت‌کننده در مسابقات جام جهانی فوتبال (کره و ژاپن، ۲۰۰۲)، چهار عامل نوع‌دوستی، میهن‌پرستی، خودگرایی و همبستگی را به‌عنوان عوامل انگیزشی داوطلبان معرفی کرد. او همچنین مهم‌ترین عامل شرکت داوطلبان در رویدادهای ورزشی را میهن‌پرستی و کم‌اهمیت‌ترین آن را همبستگی عنوان می‌کند (۴۰). چن

3. Chen & Hums

1. Kristiansen
2. Chun

مطرح و هنرمندان در یک منطقه نسبت به توسعه سریع این کمپین اقدام کرد.

عامل مهم اجتماعی دیگر در توسعه نهضت داوطلبی که در مصاحبه‌ها همواره به آن تأکید می‌شد و دغدغه بسیاری از مربیان داوطلب و ورزشکاران بود، نبود یا کمبود امنیت اجتماعی در برخی از مناطقی بود که در آن ورزش شهروندی برگزار می‌شد. برای حل این معضل باید به‌طور گسترده به فرهنگ‌سازی درباره اهمیت و فواید ورزش اقدام کرد. در عین حال می‌توان با هماهنگی با مسئولان و مراجع ذی‌صلاح مانند مراکز نظامی و انتظامی، پایگاه‌های بسیج و سپاه و مساجد و ائمه جمعه‌ها، امنیت اجتماعی مکان‌هایی را که در آن ورزش انجام می‌گیرد، تأمین کرد.

افزایش و درگیری تعاملات اجتماعی سازنده‌ی مشارکت‌کنندگان از موارد دیگر توسعه نهضت داوطلبی بود. طبق تحقیقات انجام‌گرفته، داوطلبان از جو اجتماعی فعالیت داوطلبی و تعامل با دیگر مردم لذت می‌برند (۴۷). لی و همکاران (۲۰۱۶) نیز در تحقیقی نشان دادند که تعامل اجتماعی از طریق شبکه‌های اجتماعی، تبادل نظر اعضای تیم را افزایش می‌دهد و این امر نیز به قصد آینده داوطلبان برای داوطلبی مجدد تأثیر می‌گذارد. همچنین مشخص شد شبکه‌های اجتماعی می‌توانند ابزار مقرون‌به‌صرفه برای مدیریت داوطلبان جهت جذب داوطلب به‌خصوص در سازمان‌های ورزشی کوچک که معمولاً با محدودیت منابع مواجه‌اند، باشند (۴۸).

داوطلبان ممکن است از گروه‌های مختلفی مانند ملیت‌ها، فرهنگ‌ها، جنس، سن، زمینه شغلی، ویژگی‌های شخصیتی و تجربه داوطلبی گذشته، تشکیل شده باشند (۴۹). هر کدام از این گروه‌ها ممکن است انگیزه‌ها، ارزش‌ها، نیازها و رفتارهای متفاوتی داشته باشند. شناسایی و درک این انگیزه‌ها و ویژگی‌های شخصی داوطلبان و گروه‌های داوطلبی در تصمیم‌گیری بهتر مدیران و مسئولان در نحوه

جشن‌های ملی، مذهبی و نمایشگاه‌ها و انتشار مطالب مربوط به فعالیت‌های داوطلبانه در نشریات منتشرشده توسط مدارس، اماکن مذهبی، دانشکده‌ها و ادارات سرعت بیشتری به فرهنگ‌سازی و جهت جذب داوطلبان ورزشی داد.

امروزه برای فرهنگ‌سازی بسیاری از امور فرهنگی و اجتماعی از پتانسیل کمپین‌های اجتماعی استفاده می‌شود. این کمپین‌ها به دلیل توسعه فناوری ارتباطی و افزایش استفاده از شبکه‌های اجتماعی نوین سبب استقبال عمومی زیادی از آنها شده و تا حدودی نیز موفق بوده‌اند. کمپین‌های «زمانی برای ورزش» هلند، «مأموریتی برای تقویت تحرک انسان» سوئیس، «برنامه ملی سلامت» پرتغال، «برنامه ملی دوچرخه‌سواری؛ دوچرخه خود را بران» آلمان (۴۶) و... جزء کمپین‌های موفق بودند که توانستند با فرهنگ‌سازی درصد مشارکت در ورزش و سلامتی را در کشورهای مورد اشاره افزایش دهند. در ایران نیز در سال‌های اخیر کمپین‌هایی برای فرهنگ‌سازی یا حل معضل خاصی ایجاد شده است. کمپین دوچرخه‌سواری، سه‌شنبه‌های بدون خودرو، یک عمر سلامتی با خود مراقبتی و ... ، از کمپین‌های اجتماعی سال‌های اخیر هستند که توانستند با استفاده از پتانسیل و قدرت نفوذ رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی در مدت کوتاهی توسعه یابند و تا حدودی به اهداف تعیین‌شده برسند. ایجاد کمپین در زمینه داوطلبی در ورزش و استفاده از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی می‌تواند مخاطبان و داوطلبان زیادی را در مدت کوتاهی برای سازمان جذب کند. برای فراگیری این کمپین‌ها در ابتدا می‌توان با دعوت از چهره‌های معروف هنری و ورزشی جهت حضور در کمپین و تبلیغات مربوط به فرهنگ‌سازی داوطلبی در ورزش و همچنین برگزاری رویدادی مثل ورزش‌های صبحگاهی همراه با ورزشکاران

در صورت نیاز می‌توان با هماهنگی با این سازمان‌ها از پتانسیل آنها در حوزه‌های مختلف توسعه ورزش شهروندی استفاده کرد.

در پایان باید گفت که در این تحقیق به‌وضوح مشخص شده است که در زمینه عوامل مؤثر بر نهضت داوطلبی در سطح کلان و برون‌سازمانی ورزش همگانی مطالعاتی صورت نگرفته است. شناسایی و دسته‌بندی عوامل مرتبط با توسعه نهضت داوطلبی از سوی مسئولان ورزش می‌تواند بهبود عملکرد داوطلبان در این بخش را به‌همراه داشته باشد. پیشنهاد می‌شود محققان و مدیران ورزشی با مطالعات و پژوهش‌های بیشتر در این حوزه و شناسایی عوامل مرتبط با آن، به تدوین منشور نظام‌مند داوطلبی در ورزش همگانی اهتمام ورزند.

مدیریت و برخورد مناسب با آنها، تأثیرگذار خواهد بود (۵۰). نتایج تحقیق کریستیانسن و همکاران (۲۰۱۵) نشان داد که داوطلب شدن در طولانی‌مدت به سطح بالای ائتلاف اجتماعی (اجتماعی شدن و نهادینه‌سازی)، ایجاد هویت جمعی و حفظ و تقویت هویت جامعه و همبستگی اجتماعی بیشتر منجر می‌شود (۳۹) شلسینگر و ناگل^۱ (۲۰۱۸) نیز در تحقیق خود علاوه بر انگیزه و دلایل شخصی برای داوطلب شدن در باشگاه‌های ورزشی، انسجام اجتماعی را نیز از دلایل داوطلبی در باشگاه‌ها عنوان می‌کنند (۵۱).

از دیگر یافته‌های تحقیق استفاده از نیروهای داوطلب سایر زمینه‌ها و ارگان‌ها برای توسعه نهضت داوطلبی در ورزش همگانی بود. بسیاری از ارگان‌ها دارای نیروهای داوطلبی‌اند، مانند نیروهای داوطلب هلال‌احمر، داوطلبان مدارس و دانشگاه‌ها، داوطلبان مراکز نظامی و بسیج و... که

منابع و مآخذ

1. Kalateh Safari M, Kozhechian, E, Ehsani, M. Impact of motivation on keeping volunteers in university students, *Journal of Sport Management and Action Behavior*. 2013, Volume 9, Issue 18. P 63-67(In Persian).
2. Gamar, A, The relationship between volunteers' motivational factors and self-efficacy of volunteers in sports events (Case Study: Ninth International Conference on Physical Education and Sport Sciences), [MSc] in Sport Management, Urmia University; 2016. (In Persian).
3. Hodgkinson VA. Developing a research agenda on civic service. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*. 2004 Dec;33(4_suppl):184S-97S.
4. Sleahitiçi M, Neacșu MG. Patterns of Recognition of the Competences Acquired through Volunteering. *Romania-Republic of Moldova Comparative Study. Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2013 Apr 15;76:765-9.
5. Asadinia A, Ramazanin R, Asadinia A. Volunteering Motives of physical education students in academic and sporting events. *Human Resource Management in Sport Journal*, 2016 Sep 22;3(1):13-23(In Persian).
6. Licciardello O, Di Marco G, Mauceri M. Motivations and Perceived Organizational Climate Among Volunteers of Italian Red Cross. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2013 Jul 9;84:584-8.

7. Bahramishad A. Identification of Motivational Factors and Barriers to the Development of Volunteer Movement in Academic Sports Presentation of the solution (case study of Tehran University) [MSc]. Payame Noor University of Tehran Province; 2017(In Persian).
8. Hamidi, Mehrzad. "Management of sport events and tournaments." Tehran: bamdadketab, 2014(In Persian).
9. Cuskelly G. Working with Volunteers in Sport, translate by kashkar S. and Et al. Tehran, Avaaye Zhoor, first Edition, 2010.
10. Strigas AD, Jackson EN. The importance of motivational factors and demographic attitudes at the design, marketing, and implementation of successful volunteer recruitment programs: What sport and recreational professionals should investigate first. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 2003 Mar 1;74(1):24.
11. Saxon-Harrod SK. Levels of participation and promotion of volunteering around the world. *Journal of youth studies- Hong Kong* 2001;4(2):42-53.
12. Australian Bureau of Statistics, 2006, Voluntary Work, Australia, Department of State's Bureau of International Information Programs, Released on July 2007.
13. Wilson J. Volunteering. *Annual review of sociology*. 2000 Aug;26(1):215-40.
14. Cuskelly G, Taylor T, Hoye R, Darcy S. Volunteer management practices and volunteer retention: A human resource management approach. *Sport Management Review*. 2006 Sep 1;9(2):141-63.
15. Abdoli, B. The Psychological Basis of Physical Education and sport. Tehran: bamdadketab, 2005 (In Persian).
16. Sedigh sarvestani R. Introduction to the Sociology of Sport, *journal of Olympic*, 1993,1: 47-58 (In Persian).
17. Kazemi M. Investigating the Relationship between Cultural Intelligence and Employees Performance in Al-Mustafa Alamieh(Al-Mustafa International University), university of Tehran. 2009, P:1-163 (2) (In Persian).
18. Hamidi M, Andam R, Taslimi Z. The investigation of volunteer's management dimensions in sport for all. *Scientific Journal Management System*. 2013;2(6):67-78(In Persian).
19. Lockstone L, Jago L, Deery M. The propensity to volunteer; the development of a conceptual model. In CAUTHE 2002: Tourism and Hospitality on the Edge; Proceedings of the 2002 CAUTHE conference 2002 (p. 377). Edith Cowan University Press
20. Hadavi, S. Comparative study of massive management of sport volunteers in Iran and selected countries. *Sport Management Studies*, 2014; 5(21): 15-36(In Persian).
21. Talebpour M, Volunteer and Volunteer Movement in sport and recreational sport, National Congress of Sport Management, Isfahan, 2005(In Persian).
22. Peter Taylor, Geoff Nichols, Kirsten Holmes, Matthew James, Chris Gratton, Richard Garrett, Themis Kokolakis, Craig Mulder, Lindsay King. "A report for Sport England from the Leisure Industries Research Centre, . (2003). Sheffield". PP: 52-91.
23. Fletcher TD, Major DA. Medical students' motivations to volunteer: An examination of the nature of gender differences. *Sex Roles*. 2004 Jul 1;51(1-2):109-14.

24. Burns DJ, Toncar M, Reid J, Anderson C, Wells C, Fawcett J, Gruben K. Volunteering: A comparison of the motivations of collegiate students attending different types of institutions. *Journal of Volunteer Administration*. 2005;23(4):31.
25. Daitch R, Short MP, Bertolini R, MacPherson M. It's a Noble Choice They've Made: Sport Volunteerism in Small Communities in the Northwest Territories. Knowledge Development Centre; 2005.p: 1-48 (1)
26. Dorsch K, Reimer H, Sluth V, Paskevich D, Chelladurai P. Volunteer Motivation: What Drives Sport Volunteer. International Year of Volunteers Research Program (Toronto: Canadian Centre for Philanthropy, 2002). Online: nonprofitscan. imaginecanada. 2002.
27. Musick MA, Wilson J, Bynum WB. "Race and Formal Volunteering? The Differential Effects of Class and Religion". *Social Forces*, 2007; 8: pp.1539–1571.
28. Chelladurai P. Human resource management in sport & recreation, human kinetic (1999).
29. Wicker P, Hallmann K. A multi-level framework for investigating the engagement of sport volunteers. *European Sport Management Quarterly*. 2013 Feb 1;13(1):110-39.
30. Hoye R, Cuskelly G, Taylor T, Darcy S. Volunteer motives and retention in community sport: A study of Australian rugby clubs. *Australian journal on volunteering*. 2008;13(2):40.
31. Physical Education Organization, Detailed studies of Sport for all and recreational sports Development, First Edition (2005).
32. Kay RJ, Mannell RC. Cross-Cultural Stability of the Factor Structure of the Beard and Ragheb Leisure Motivation Scale. In *Proceedings of the Sixth Canadian Congress on Leisure Research*, May 1990 (pp. 9-12).
33. Rahnavard F. Alamdari Sh. Sadeghinik, P. Identify effective factors to attract public volunteer groups for giving voluntarily services in Red Crescent society, *Scientific Journal of Rescue & Relief*, 2009, 1-35 (In Persian).
34. Kim E, Fredline L, Cuskelly G. Heterogeneity of sport event volunteer motivations: A segmentation approach. *Tour Manag [Internet]*. 2018;68:375–86.
35. Moharam zade, M., Kashef, M., Afroozeh, M. Motivation, Satisfaction and Burnout of Volunteers in Sport. *Journal of Sport Management*, 2009; 1(1): 51-65. (In Persian).
36. Clary, E.G, Snyder, M, The Motivations to Volunteer: Theoretical and Practical Considerations, *Current Directions in Psychological Science*, 1999, 8 (5): 156-159.
37. Boz, I, Palaz, S, Factors Influencing the Motivation of Turkey's Community Volunteers, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 2007,36(4): 643-661.
38. Jalali Farahani M, Heydari M, Javid M, How to create solutions in the volunteer movement that extend the sport for all in Tehran, Department of Social and Cultural Studies of Tehran municipality. 2017, (In Persian).
39. Kristiansen E, Skirstad B, Parent MM, Waddington I. 'We can do it': Community, resistance, social solidarity, and long-term volunteering at a sport event. *Sport Management Review*. 2015 May 1;18(2):256-67.

40. Chun, H, A Study of Volunteer Motivation and Satisfaction in the 2002 FIFA World Cup Korea Japan. [MSc] dissertation in Sport Management. United State Sport Academy (America's Sports University); 2003.
41. Chen, Y.C, Hums, M.A, Sport Event Volunteer Motivation and Commitment, 2009 North American Society for Sport Management Conference (NASSM 2009), Management/leadership, Abstract. 2009. 037
42. Malaei M, Investigating Motivations and Satisfaction of Volunteer Students in the 9th sports Olympiad in Iran Universities. , [MSc] dissertation in sport management, Gilan University; 2009, (In Persian).
43. Sharififar F, Ganjouie FA, Tondnevis F, Zarei A. Effect of social factors and motives on commitment of sport events volunteers. *Tech Technol Educ Manag*. 2011;6 (1):184–90.
44. Noruzi E. Identify obstacles Development of volunteerism at sporting events in Ahvaz city, [MSc] dissertation in sport management, Shahid Chamran University of Ahvaz; 2016 (In Persian).
45. Najad aghaei H. Identification and Prioritization the Barriers to Recruitment of the Volunteers to Help with Sports Activities in Department of Education in the City of Karaj. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 2014; 13(25): 231-247. (In Persian).
46. Javid M, Bhtaj A. The Investigation of Barriers and Solutions of Sport for all Development in Ardabil Province. The First National Conference on the Promotion and Development of Sports for all, Ardebil. 2016, https://www.civilica.com/Paper-CSFALL01-CSFALL01_027.html(In Persian).
47. Eshraghi A. The Role of Volunteering In Sport Student in Iran and Providing A Model, Ph.D Thesis in Sport Management, Payame Noor University (2015) (In Persian).
48. Lee Y, Kim M, Koo J. The impact of social interaction and team member exchange on sport event volunteer management. *Sport Manag Rev* [Internet]. 2016 Nov 1 [cited 2018 Aug 9];19(5):550–62.
49. Alexander A, Kim SB, Kim DY. Segmenting volunteers by motivation in the 2012 London Olympic Games. *Tour Manag*. 2015;47:1–10 .
50. Kim E, Fredline L, Cuskelly G. Heterogeneity of sport event volunteer motivations: A segmentation approach. *Tour Manag* [Internet]. 2018;68:375–86.
51. Schlesinger T, Nagel S. Individual and contextual determinants of stable volunteering in sport clubs. *Int Rev Sociol Sport* [Internet]. 2018 Apr 10;53(1):101–21.

A Qualitative Exploration of Factors Influencing the Development of Voluntary Movement at Sport for All in Tehran City

Majid Jalali Farahani¹ - Mohammad Heidari² - Majid Javid*³ - Fazaeil Javid⁴

1.Associate Professor, Department of Sport Management, University of Tehran, Tehran, Iran 2,3.PhD. Student in Sport Management, University of Tehran, Tehran, Iran4. PhD. Student in Sport Management, University of Allameh Tabataba'i, Tehran, Iran

(Received: 2018/03/12;Accepted: 2018/09/04)

Abstract

This study aimed to explore those factors influencing the development of volunteering at sport for all of Tehran. The research method of this study was qualitative and the population included physical education experts from 22 areas of Tehran municipality. The research sample was randomly selected until reaching theoretical saturation. A part of the sample included a content analysis on some researches in volunteering scope. MAXQDA11 software was used for coding. The results explained criteria of economic, social and cultural aspects. As a result, 7 criteria were explored for economic aspect; 14 criteria were explored for cultural aspect, and 11 criteria for social aspect. Because of the lack of existing comprehensive research on these aspects of volunteering, this research was novel. Hence, more research is required in this area to identify exact aspects and increase accuracy of research.

Keywords

Volunteer, Voluntary Movement, Sport for All.

* Corresponding Author: Email: Javid.majid2020@gmail.com; Tel.: +989190908957